

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Starpniecība>Mediācija ģimenes lietās>**Mediācija ģimenes lietās**

Mediācija ģimenes lietās

Rumānija

Likums Nr. 192/2006 reglamentē mediāciju un mediatora profesionālās darbības veikšanu, kā arī ietver vispārīgus noteikumus, noteikumus attiecībā uz mediatora profesiju (mediatora sertifikācija, darbības apturēšana un pārtraukšana, Mediācijas padome, mediatora profesionālās darbības organizācija un veikšana praksē, mediatora tiesības un pienākumi, mediatora atbildība) un mediācijas procedūru (procedūra pirms mediācijas izlīguma noslēgšanas, mediācijas izlīgums, mediācijas process, mediācijas procedūras pabeigšana) un īpašus noteikumus attiecībā uz ģimenes strīdiem un krimināllietām. Strīdā iesaistītās puses var piedalīties informatīvajā sanāksmē par mediācijas priekšrocībām, tostarp attiecīgā gadījumā pēc tiesvedības sākšanas kompetentajā tiesā, nolūkā izšķirt strīdus, izmantojot šo metodi. Dalību informatīvajā sanāksmē par mediācijas priekšrocībām apliecina izziņa, ko izsniedz mediators, kurš sniedzis attiecīgo informāciju. Informēšanu par mediācijas priekšrocībām var veikt tiesnesis, prokurors, juridiskais konsultants, advokāts vai notārs, un šādos gadījumos to apliecina rakstiski.

Mediācijas tematā nevar ietvert personiskās tiesības, piemēram tiesības, kas attiecas uz personas statusu, vai citas tiesības, ko puses nevar īstenot saskaņā ar līgumu vai kādu citu juridisku dokumentu.

Mediācijas procesā pret iesaistītajām pusēm ir vienāda attieksme neatkarīgi no rases, ādas krāsas, valstspiederības, etniskās izcelsmes, valodas, reliģijas, dzimuma, uzskatiem, politiskās piederības, turības vai sociālās izcelsmes.

Mediācija ir darbība, ko veic sabiedrības interesēs. Mediatoram, pildot savus pienākumus, nav lēmuma pieņemšanas pilnvaru attiecībā uz pušu starpā panākamās vienošanās saturu, bet mediators var sniegt norādes, pārbaudot satura likumību. Mediāciju var veikt starp divām vai vairākām pusēm.

Iesaistītajām pusēm ir tiesības brīvi izraudzīties mediatoru. Mediāciju var veikt viens vai vairāki mediatori. Tiesu iestādes, šķīrējtiesa un citas iestādes, kuras ir pilnvarotas veikt jurisdikcijas funkcijas, informē puses par mediācijas procedūras izmantošanas iespējām un priekšrocībām un mudina to izmantot, lai izšķirtu strīdu.

Puses var lūgt valsts notāru apstiprināt izlīgumu. Valsts notārs sagatavots dokuments, kas apstiprina mediācijā panākto izlīgumu, ir izpildāms.

Puses, kas panākušas izlīgumu mediācijā, var lūgt tiesu pieņemt lēmumu, kas apstiprina šo izlīgumu. Kompetentā iestāde ir rajona tiesa, kuras jurisdikcijā atrodas kādas strīdā iesaistītās puses pastāvīgā dzīvesvieta/juridiskā adrese, vai rajona tiesa, kuras jurisdikcijā ir noslēgts mediācijas izlīgums. Tiesas lēmums par pušu izlīguma apstiprināšanu tiek pieņemts aiz slēgtām durvīm un ir izpildāms.

Īpaši noteikumi attiecībā uz ģimenes strīdiem. Mediāciju var izmantot, lai atrisinātu domstarpības starp laulātajiem par laulības turpināšanu, laulāto mantas sadali, vecāku tiesību īstenošanu, bērnu pastāvīgās dzīvesvietas noteikšanu, vecāku pienākumu maksāt uzturēdžekļus bērnam, vai jebkuras citas domstarpības, kas radušās laulātajiem par likumā paredzēto tiesību izmantošanu. Izlīgumi, ko puses mediācijā panākušas jautājumos/domstarpībās par vecāku tiesību izmantošanu, bērnu uzturēdžekļu maksājumiem vai bērna pastāvīgās dzīvesvietas noteikšanu, tiek noformēti kā spriedumi, kuru pamatā ir pušu piekrišana.

Laulāto vienošanos par laulības šķiršanu un vienošanos ar laulības šķiršanu saistītajos jautājumos puses iesniedz tiesā, kuras kompetencē ir pieņemt spriedumu par laulības šķiršanu.

Mediators nodrošina, ka mediācijas procesa iznākums nav pretrunā bērna interesēm, mudina vecākus galveno uzmanību pievērst bērna vajadzībām, kā arī nodrošina, ka vecāku atbildības uzņemšanās vai laulāto faktiskā atšķiršana vai laulības šķiršana nerada nelabvēlīgu ietekmi uz bērna audzināšanu un attīstību.

Pirms mediācijas nolīguma noslēgšanas vai attiecīgā gadījumā mediācijas procesa laikā mediators rūpīgi pārbauda, vai pušu savstarpējās attiecības nav ļaunprātīgas vai vardarbīgas un vai šādas attiecības var ietekmēt mediācijas procesu, un pieņem lēmumu par to, vai šādos apstākļos ir piemēroti panākt izlīgumu, izmantojot mediāciju. Ja mediācijas procesā mediators uzzina faktus, kuri apdraud bērna audzināšanu vai normālu attīstību vai būtiski kaitē bērna interesēm, mediatoram par to ir jāziņo attiecīgajai kompetentajai iestādei.

Likums Nr. 217/2003 par vardarbības ģimenē novēršanu ietver noteikumus par iestādēm, kuru pienākums ir novērst vardarbību ģimenē (un kuru uzdevums ir sniegt norādes strīdā iesaistītajām pusēm par mediācijas iespēju), noteikumus par struktūrām vardarbības ģimenē novēršanai (tostarp agresīvām personām paredzēti palīdzības centri, kas sniedz konsultācijas un mediācijas ģimenes lietās pakalpojumus, paredzot iespēju pēc pušu pieprasījuma izskatīt mediācijas procesā lietas, kas saistītas ar vardarbību ģimenē), par aizsardzības rīkojumu un par vardarbības ģimenē novēršanai paredzēto finansējumu.

Saskaņā ar civilprocesa noteikumiem tiesnesis iesaka pusēm panākt mierizlīgumu strīdā, izmantojot mediāciju, un procesa gaitā tiesnesis cenšas samierināt puses, sniedzot tām attiecīgus norādījumus.

Tādu strīdu gadījumā, kurus var izskatīt mediācijas procesā, tiesnesis var aicināt puses apmeklēt informatīvu sanāksmi par mediācijas procesa izmantošanas priekšrocībām. Ja tiesnesis, ņemot vērā lietas apstākļus, to uzskata par vajadzīgu, tas iesaka pusēm izmantot mediācijas procesu, lai panāktu mierizlīgumu jebkurā tiesvedības posmā. Pusēm nav obligāta pienākuma piedalīties mediācijā.

Ja tiesnesis iesaka mediācijas procesu, puses (ja tās nav centušās atrisināt strīdu mediācijas procesā pirms prasības iesniegšanas tiesā) tiek aicinātas mediatoru, lai saņemtu informāciju par mediācijas procesa priekšrocībām. Saņemot šo informāciju, puses izlemj, vai tās pieņems iespēju risināt strīdu mediācijas procesā.

Ja puses panāk mierizlīgumu, tiesnesis apstiprina šo izlīgumu spriedumā, ko tas pasludina.

Laulības šķiršanas gadījumā pieteikumam par laulības šķiršanu var pievienot mediācijas procesā panākto vienošanos par laulības šķiršanu un attiecīgā gadījumā – vienošanos par citiem ar laulības šķiršanu saistītiem jautājumiem.

Likums Nr. 272/2004 par bērnu tiesību aizsardzību un veicināšanu ietver noteikumus attiecībā uz bērnu tiesībām (pilsoniskās tiesības un brīvības, ģimenes videi alternatīva vide, un aprūpe ģimenes videi alternatīvā vidē, bērna veselība un labklājība, izglītība un atpūtas un kultūras pasākumi), noteikumus par īpašas aizsardzības nodrošināšanu bērniem, kuriem ir uz laiku vai pastāvīgi liegta vecāku aizsardzība (ievietošana audžuģimenē, ārkārtas ievietošana audžuģimenē, īpaša uzraudzība un īpašo aizsardzības pasākumu piemērošanas uzraudzība), noteikumus par bērnu aizsardzību (bēgļi vai bruņotos konfliktos cietušie, bērni, kuri izdarījuši noziedzīgu nodarījumu, bet netiek saukti pie atbildības saskaņā ar krimināllikumu, bērni, kas cietuši no ļaunprātīgas izmantošanas, nevērīgas rīcības vai ekspluatācijas, tostarp ekonomiskās ekspluatācijas, narkomānijas un jebkāda veida vardarbības, bērni, kuru vecāki strādā ārvalstīs, bērni, kuri cietuši nolaupīšanas vai visu veidu nelikumīgas tirdzniecības dēļ), noteikumus par iestādēm un dienestiem, kuru pienākums ir nodrošināt bērnu aizsardzību centrālajā un vietējā līmenī, privātām organizācijām un finansējuma piešķiršanu bērnu aizsardzības sistēmai.

Valsts sociālās aprūpes dienesta pienākums ir veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai ļautu laikus konstatēt riska situācijas, kuru dēļ bērnu var nošķirt no viņa vecākiem, un lai novērstu vecāku ļaunprātīgu rīcību un vardarbību ģimenē. Pirms bērna nošķiršanas no viņa vecākiem un vecāku tiesību jebkāda veida ierobežošanas, sistemātiski jānodrošina likumā paredzētie pakalpojumi un pabalsti, īpašu uzmanību veltot pienācīgai vecāku informēšanai un konsultēšanai, un nodrošinot terapiju vai mediācijas pakalpojumu, kas paredzēts pakalpojumu sistēmā.

Lapa atjaunināta: 08/08/2022

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.